

หลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี)
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงาม ตำบลตาเมียง
อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

จัดทำโดย

สมาชิกกลุ่ม ๔

๑. นางสาวญาตาพัฒน์ เป็นตามวา	๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๐
๒. นางสาวสลิตตา สิทธิสังข์	๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๒
๓. นางสาวสุรีย์ วสุวัชร	๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๓
๔. นางประคองศรี พรหมทะเล	๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๔
๕. นางสาวเกษณีย์ ลาดี	๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๕
๖. นางสาวนภคประภา เทศบุตร	๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๖

วิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร วิชาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และวิชาการระบวนทัศน์ใหม่ทาง
การศึกษาปฐมวัย
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

คำนำ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาวิชาการออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร วิชาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และวิชากระบวนการคิดใหม่ทางการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย โดยมีจุดประสงค์ เพื่อการศึกษาความรู้ที่ได้จากการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งรายงานนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้จากดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตลอดจนการประยุกต์ใช้ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

ทางคณะผู้จัดทำหวังว่า รายงานฉบับนี้จะให้ความรู้ และเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกๆ ท่าน โดยเฉพาะผู้ที่จะเริ่มทำหลักสูตรสถานศึกษา หากรายงานฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด เราต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้จัดทำ

๒๑ เมษายน ๒๕๖๑

สารบัญ

คำนำ	หน้า
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๑
วิสัยทัศน์	๑
เอกลักษณ์	๑
อัตลักษณ์	๑
สี่ประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม	๑
พันธกิจ	๑
เป้าหมาย	
จุดหมาย	
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ ๓ - ๔ ปี	๒
โครงสร้างหลักสูตร	๗
- การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี เด็กอายุ ๓ - ๔ ปี	
- ระยะเวลาเรียน	
การจัดประสบการณ์	
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	
การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	
การประเมินพัฒนาการ	
การบริหารจัดการหลักสูตร	
ภาคผนวก	
- ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ปกครอง ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ฯลฯ)	
- คณะทำงาน	

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อายุ ๓ -๔ ปี

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงามจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่ ๓ ปีถึง ๔ ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักและเอื้ออาทรของคนทุกคน ได้แก่ ครอบครัว ผู้ดูแลเด็ก ชุมชน เพื่อให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

วิสัยทัศน์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงามมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพต่อเนื่อง และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นคนดี มีวินัย ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน

เอกลักษณ์

“พัฒนาการดี มีคุณธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

อัตลักษณ์

“ไหว้สวยงาม วาจาไพเราะ”

สีประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงาม

“สีเขียว”

พันธกิจ

๑. ผู้ดูแลเด็ก จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพเน้นพัฒนาการผู้เรียนครบทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา
๒. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนทั้ง ๔ ด้าน
๓. เฝ้าระวังดูแลสุขภาพ การรับประทานอาหาร การดื่มนมอย่างสม่ำเสมอ
๔. จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย
๕. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการและ เครื่องมือที่หลากหลาย
๖. ผู้ดูแลเด็ก ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๗. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อระดมความคิด ทรัพยากรมาช่วยเหลือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในระดับปฐมวัย

เป้าหมาย

๑. เด็กทุกคนมีความพร้อม กล้าแสดงออก และพัฒนาการทุกด้านเหมาะสมกับวัย
๒. เด็กทุกคนมีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง
๓. เด็กทุกคนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี
๔. เด็กทุกคนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ ประหยัด และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
๕. เด็กทุกคนได้รับการปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖. เด็กทุกคนมีมารยาท และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมไทย
๗. เด็กทุกคนมีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน
๘. ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

จุดหมายการศึกษาปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงามมุ่งพัฒนาเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
๒. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มี

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัยสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาคุณธรรม จริยธรรม

๓. มีทักษะชีวิต ปฏิบัติตามหลักสื่อสาร การแสวงหาความรู้ได้อย่างเหมาะสม และสนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๓ - ๔ ปี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงามกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
๒. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

๓. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
๔. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
๕. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม

๖. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๗. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
๘. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

๙. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
๑๐. มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
๑๑. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๑๒. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ ๓ - ๔ ปี

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๑.๒ มีสุขภาพอนามัยสุคนีสัยที่ดี	๑.๒.๑ ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๑.๒.๒ ล้างมือ ก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินตามแนวที่กำหนดได้
	๒.๑.๒ กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้
	๒.๑.๓ วิ่งแล้วหยุดได้
	๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย
๒.๒ ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษจากกันได้โดยใช้มือเดียว
	๒.๒.๒ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้
	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ ซม. ได้

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล่าวทักทายแสดงออก
	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานตนเอง

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๔.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลงดนตรี
	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๕.๑ ซื่อสัตย์สุจริต	๕.๑.๑ บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือ แบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อนและเมตตาสัตว์เลี้ยง
	๕.๒.๒ แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๖.๑ ช่วยเหลือตนเองใน การ ปฏิบัติ กิจ วัตร ประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ
	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง
	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อผู้ชี้แนะ

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่

๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๗.๒.๓ หยุดยีนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นร่วมกับเพื่อน
	๘.๒.๒ ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๘.๓.๓ ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
	๙.๑.๒ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ
๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพ และพูดข้อความด้วยภาษาของตน
	๙.๒.๒ เขียน ชีตเขียน อย่างมีทิศทาง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	๑๐.๑.๒ จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว
	๑๐.๑.๓ คัดแยกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน
	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย๓ลำดับ

๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ
	๑๐.๒.๒ คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น
๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ
	๑๐.๓.๒ แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	อายุ ๓ -๔ ปี
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง
	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ
	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ

โครงสร้างหลักสูตร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงามได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร โดยยึดถือหลักการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ดังนี้

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	(๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	(๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยเศษวัสดุ (๕) การหยิบจับการใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน	(๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยในกิจวัตรประจำวัน
๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย	(๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย (๓) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างปลอดภัย (๔) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ
๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง	(๑) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (๒) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ครอบคลุมถึงลักษณะพิเศษเฉพาะ ที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ด้านอารมณ์	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี	(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การเล่นบทบาทสมมติ (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
๑.๒.๒ การเล่น	(๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน
๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม	(๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ (๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม และจริยธรรม (๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์	(๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การร้องเพลง (๕) การทำงานศิลปะ
๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	(๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง
๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	(๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลืออุปถัมภ์เมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

ด้านสังคม	ประสพการณ์สำคัญ
๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	(๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน (๒) การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๒) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๓) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (๔) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ (๕) การเลี้ยงสัตว์ (๖) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	(๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย (๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย (๓) การประกอบอาหารไทย (๔) การศึกษานอกสถานที่ (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย
๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัยมีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม	(๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ (๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน (๕) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
๑.๓.๕ การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ	(๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	(๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	(๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๔.๑ การใช้ภาษา	<ul style="list-style-type: none"> (๑) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม (๒) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (๓) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ (๔) การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและความต้องการ (๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๖) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ (๗) การพูดสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ (๘) การรจจิงหะวะที่เหมะสมในการพูด (๙) การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร (๑๐) การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ (๑๑) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง กกกกกกันร่ว่มกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (๑๒) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง (๑๓) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ (๑๔) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง (๑๕) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย (๑๖) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ (๑๗) การเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน เพลง คำคล้องจอง (๑๘) การเล่นเกมทางภาษา (๑๙) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง (๒๐) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ (๒๑) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย (๒๒) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

การพัฒนาด้าน	ประสบการณ์สำคัญ
<p>๑.๔.๒ การคิดรวบรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา</p>	<p>(๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม</p> <p>(๒) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน</p> <p>(๓) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ</p> <p>(๔) การเล่นกับสื่อต่างๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย</p> <p>(๕) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง</p> <p>(๖) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน</p> <p>(๗) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป</p> <p>(๘) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>(๙) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ</p> <p>(๑๐) การรวบรวมและการแยกสิ่งต่างๆ</p> <p>(๑๑) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ</p> <p>(๑๒) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน</p> <p>(๑๓) การจับคู่การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่างๆ ตามลักษณะ ความยาว/ ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร</p> <p>(๑๔) การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา</p> <p>(๑๕) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน</p> <p>(๑๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ</p> <p>(๑๗) การเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล</p> <p>(๑๘) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล</p> <p>(๑๙) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา</p>
<p>๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์</p>	<p>(๑) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน</p> <p>(๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหวและศิลปะ</p> <p>(๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย</p>
<p>๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้</p>	<p>(๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว</p> <p>(๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ</p> <p>(๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นคว้าหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ</p> <p>(๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย</p>

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสารที่ควรรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิถีระว่างรักษาร่างกาย ให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การกระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรม จริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศภัยธรรมชาติ แรงแและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุข

๒.๔ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัย และรักษาสิ่งแวดล้อม

ระยะเวลาเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงาม จัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็ก ๓ - ๔ ปี) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ภาคเรียน ใน ๑ ปีการศึกษา คือ

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดเรียนระหว่าง ๑๖ พฤษภาคม ถึง ๓๐ กันยายน

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดเรียนระหว่าง ๑ พฤศจิกายน ถึง ๓๑ มีนาคม

ตารางกำหนดกิจกรรมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี)

กิจกรรม	เวลาเรียน(นาที/วัน)
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	๒๐
กิจกรรมเสริมประสบการณ์	๒๐
กิจกรรมสร้างสรรค์	๔๐
กิจกรรมเสรี	๔๐
กิจกรรมกลางแจ้ง	๕๐
กิจกรรมเกมการศึกษา	๒๐
ทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน - ตรวจสอบสุขภาพ - ล้างมือ ล้างเท้า - รับประทานอาหาร แปรงฟัน - นอนหลับพักผ่อน - เก็บที่นอน ล้างหน้า แต่งตัว - การสื่อสารทางภาษา - การเคลื่อนไหวทางดนตรี	
รวม	๖ ชั่วโมง/วัน

ตารางกิจวัตรประจำวัน (อายุ ๓ -๔ ปี)

เวลา	กิจกรรม
๐๗.๓๐ - ๐๘.๑๕	รับเด็ก
๐๘.๑๕ - ๐๘.๓๐	กิจกรรมหน้าเสาธง
๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๐	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
๐๘.๔๐ - ๐๙.๐๐	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๐๙.๐๐ - ๐๙.๒๐	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๐๙.๒๐ - ๑๐.๐๐	กิจกรรมสร้างสรรค์
๑๐.๐๐ - ๑๐.๔๐	กิจกรรมเสรี/เล่นตามศูนย์ประสบการณ์
๑๐.๔๐ - ๑๑.๓๐	กิจกรรมกลางแจ้ง
๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐	รับประทานอาหารกลางวัน/แปรงฟัน
๑๒.๓๐ - ๑๔.๐๐	นอนพักผ่อน
๑๔.๐๐ - ๑๔.๒๐	เก็บที่นอน ล้างหน้า ทาแป้ง
๑๔.๒๐ - ๑๔.๓๐	ตี่มนม
๑๔.๓๐ - ๑๔.๕๐	กิจกรรมเกมการศึกษา
๑๔.๕๐ - ๑๕.๐๐	ตี่มนม/เตรียมตัวกลับบ้าน
หมายเหตุ อาจปรับได้ตามความเหมาะสม	

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(อายุ ๓ - ๔ ปี)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงาม ได้กำหนดการจัดประสบการณ์ ให้เด็กอายุ ๓ - ๔ ปี โดยจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านการเล่น เป็นการบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและทักษะกระบวนการผ่านการจัดประสบการณ์ทั้ง ๖ กิจกรรม โดยยึดหลักการจัดการศึกษาตามรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทยมีความเหมาะสม สามารถช่วยให้ผู้ดูแลเด็กจัดการศึกษาให้แก่เด็กได้ดีขึ้น แม้ว่าผู้ดูแล เด็กจะมีความรู้ที่จำกัด และมีปัญหาหลายประการ **หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของผู้ปกครองในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนา และบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทางสายกลาง

การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย

แนวคิด หลักการ และข้อมูลของไทย ได้แก่

แนวคิดทางพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนา มนุษย์ กระบวนการพัฒนา สติปัญญา กระบวนการพัฒนาคุณธรรม และกระบวนการกัลยาณมิตร แนวคิดทางวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับสำนึกความเป็นไทย ความประพฤติดุของเด็ไทย การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ด้านค่านิยมและคุณธรรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยรักและถนอม แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ภาษา สิ่งแวดล้อมทางจิต วิญญาณและทางธรรมชาติ และวงศาคณาญาติ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็ไทย แนวโน้มของสังคมและเด็ไทยในอนาคต

แนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก และได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้แก่

แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์ และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา เด็ก โดยครอบครัวแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับ การเล่นของเด็ปฐมวัย

รูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย

๑. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเด็ปฐมวัย ตามวิถีชีวิตไทยโดยครอบครัวเป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาเด็วัย ๐-๓ ปี ผ่าน ทางการพัฒนาพ่อ แม่ หรือผู้เลี้ยงดูเด็ รูปแบบนี้ได้จัดทำสาระเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ที่จำเป็นและ สอดคล้อง กับหลักการที่เป็นพื้นฐาน และได้พัฒนา สื่อต่างๆ ให้พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ได้ศึกษา โดยการให้บุคคลในชุมชน ที่มีความสามารถทำหน้าที่จัดการศึกษาต่อเนื่อง ให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ ได้มาศึกษาร่วมกัน จัดสัปดาห์ละครั้ง ต่อเนื่องกันเป็นระยะยาว โดยดำเนินการตามกระบวนการและสื่อที่ให้ไว้ตามคู่มือ การอบรมผู้เลี้ยงดูเด็ การศึกษาใน ลักษณะนี้สามารถช่วยพัฒนานิสัยการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของพ่อแม่ไป พร้อมๆ กับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและ การปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ ทั้งยังช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือในครอบครัว ด้วย

๒. รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย เป็นรูปแบบที่มุ่งพัฒนาเด็วัย ๓-๖ ปี ผ่านทางการ พัฒนาผู้ดูแลเด็ รูปแบบนี้ได้กำหนดกิจกรรมประจำวันของเด็ ซึ่งได้จัดไว้อย่างมีหลักการและมีสัดส่วนสมดุลกัน ใน เรื่องต่างๆ ที่จะช่วยให้เด็มีพัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ เด็ ซึ่งมีทั้งการให้เด็ได้ลงมือปฏิบัติเป็นวิถีชีวิต ได้เรียนรู้แบบธรรมชาติจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และ สิ่งแวดล้อมต่างๆ

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน ดังนี้

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

๒. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อมๆ กันดังนี้

(๑) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(๒) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

(๓) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

- **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี ประการที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. พอมีพอกิน ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน ๒-๓ ต้น พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป

๒. พออยู่พอใช้ ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ใช้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ (ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำถูพื้นบ้าน จะสะอาดกว่าใช้น้ำยาเคมี) รายจ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่ารักษาพยาบาล)

๓. พออกพอใจ เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่ใคร่อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลงติดกับวัตถุ ปัญญาจะไม่เกิด

การกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๔ ปี

ลำดับที่	หน่วยการจัดประสบการณ์ อายุ ๓ - ๔ ปี	สาระที่ควรเรียนรู้ ระดับปฐมวัย/สาระที่				สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
		๑	๒	๓	๔	
๑.	ก้าวใหม่ได้เรียนรู้ (หนูมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) (แรก รับประทับใจ)	✓				เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒.	ชื่อของหนูก็มี	✓				เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓.	สุข สดใสใน ร่างกาย	✓				เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๔.	หนูจำหนูทำได้	✓				เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๕.	ความปลอดภัยมีมากมาย	✓				เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๖.	เป็นเด็กดี มีวินัย	✓				เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๗.	ทุกทุกวันออกกำลังกาย	✓				เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๘.	แสนสบาย กินดี มีสุข	✓				เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย

ลำดับที่	หน่วยการจัดประสบการณ์ อายุ ๓ - ๔ ปี	สาระที่ควรเรียนรู้ ระดับปฐมวัย/สาระที่				สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
		๑	๒	๓	๔	
๙.	วันอาสาฬหบูชาเข้าพรรษา		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๑๐.	ที่พักอุ่นใจ		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๑๑.	แม่จ๋า		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๑๒.	ข้าวหอมมะลิเมืองสุรินทร์		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๑๓.	เพื่อนบ้านของหนู		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๑๔.	สายใยชุมชน		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย

สัปดาห์ ที่	หน่วยการจัดประสบการณ์	สาระที่ควรเรียนรู้ ระดับปฐมวัย/สาระที่				สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
		๑	๒	๓	๔	
๑๕.	ผลไม้แสนอร่อย			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๑๖.	ฤดูกาลสรรษา			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๑๗.	ชีวิตน่ารู้			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย

สัปดาห์ ที่	หน่วยการจัดประสบการณ์	สาระที่ควรเรียนรู้ ระดับปฐมวัย/สาระที่				สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
		๑	๒	๓	๔	
๑๘.	เรียนรู้จังหวัด		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๑๙.	เมืองไทยที่รัก		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒๐.	หนูน้อยอาเซียน		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
รวม ๒๐ หน่วยการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ ๑						

สัปดาห์ ที่	หน่วยการจัดประสบการณ์ อายุ ๓ - ๔ ปี	สาระที่ควรเรียนรู้ ระดับปฐมวัย/สาระที่				สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
		๑	๒	๓	๔	
๒๑.	วันลอยกระทง		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒๒.	โลกเราน่าอยู่			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒๓.	กลางวันกลางคืน			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒๔.	เศรษฐกิจพอเพียง		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒๕.	ต้นไม้			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒๖.	ขยันเหลือเจ้ามดน้อย			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย

สัปดาห์ ที่	หน่วยการจัดประสบการณ์ อายุ ๓ - ๔ ปี	สาระที่ควรเรียนรู้ ระดับปฐมวัย/สาระที่				สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
		๑	๒	๓	๔	
๒๗.	วันปีใหม่		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒๘.	วันเด็กวันครู		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๒๙.	น้ำคือชีวิต			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๐.	วิทยาศาสตร์น่ารู้			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๑.	เดินทางทั่วไทย				✓	เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๒.	ผักสดสะอาด			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย

สัปดาห์ ที่	หน่วยการจัดประสบการณ์	สาระที่ควรเรียนรู้ ระดับปฐมวัย/สาระที่				สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม
		๑	๒	๓	๔	
๓๓.	นกน้อยเรีงร่า			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๔.	โลกไร้พรมแดน				✓	เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๕.	ผีเสื้อแสนสวย			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๖.	อากาศ			✓		เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๗.	สีสวยสดใส				✓	เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๘.	สิ่งของเครื่องใช้				✓	เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๓๙.	คณิตคิดสนุก				✓	เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
๔๐.	วันสงกรานต์		✓			เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีไทย
รวม ๒๐ หน่วยการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ ๒						

๑. หลักการจัดประสบการณ์

๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญ ทั้งกับกระบวนการและพัฒนาการของเด็ก

๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

๑.๕ ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. แนวการจัดประสบการณ์

๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้นทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๒.๓ จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและกระบวนการเรียนรู้

๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

๒.๙ ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลพัฒนาการ

๒.๑๐ จัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำข้อมูลที่ได้รับมาไตร่ตรอง และใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น เด็ก ๓ - ๔ ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๘ - ๑๒ นาที

๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามศูนย์ประสบการณ์ การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ ๔๐ - ๖๐ นาที

๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรม

๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกจัดกิจกรรมในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ และต้องให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการ แต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓.๒.๓ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกมารดีต่อตนเอง และผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ประหยัด มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่น ให้ เด็กได้ตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่ โอกาสเอื้ออำนวย

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของ ตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบจัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมา พูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกม การศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็น รายบุคคลและรายกลุ่ม

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ ความนึกคิดความรู้ความ เข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึง หลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และความเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่น บทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้าง

๓.๓ รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

เพื่อให้เด็กมีพัฒนาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ได้กำหนดการจัดกิจกรรมประจำวัน ๖ กิจกรรม เพื่อ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมเสรี
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
๖. เกมการศึกษา

กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่ให้ได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่นๆ ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบไปด้วย

๑. การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
๒. การเคลื่อนไหวอิสระ
๓. การเคลื่อนไหวตามคำบรรยาย
๔. การเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
๕. การเคลื่อนไหวตามข้อตกลง
๖. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
๗. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่
๘. การเคลื่อนไหวเป็นคู่
๙. การทำท่าทางประกอบเพลง
๑๐. การทำท่าทางตามความหมายของเพลง
๑๑. การเป็นผู้นำและผู้ตาม
๑๒. การเป็นผู้นำและผู้ตาม
๑๓. การร้องเพลง

การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดให้สัมพันธ์กับเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ผู้ดูแลเด็กต้องการให้เด็กเรียนรู้ และควรจัดกิจกรรมนี้อย่างน้อยวันละประมาณ ๑๕ - ๒๐ นาที ก่อนสิ้นสุดกิจกรรมทุกครั้ง ควรให้เด็กได้พัก เช่น นอน นั่งฟังเพลงเบาๆ ฯลฯ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)

เป็นการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแบบบูรณาการโดยจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ประจำสัปดาห์แบบบูรณาการตลอดปีการศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของครู

ก่อนจัดประสบการณ์ ครูจะต้องศึกษาการทำแนวทางในการจัดประสบการณ์นี้อย่างละเอียดเพื่อได้แนวทางในการจัดเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็ก และจัดเตรียมสื่อการจัดประสบการณ์ที่ได้เสนอแนะไว้อย่างครบถ้วน เพื่อที่จะทำให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์อย่างใดก็ตาม ครูอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น การจัดประสบการณ์เนื้อหาให้เด็กต้องจัดกิจกรรมให้เด็กสนใจ เช่น

๑. ทักทายตามแหล่งเรียนรู้
๒. การเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ
๓. การเล่าประสบการณ์ตามเนื้อหาต่างๆ
๔. การอภิปราย ชักถาม
๕. การสนทนา ตอบคำถาม
๖. ทักทายกระบวนกรกลุ่ม
๗. การทดลอง
๘. การอธิบายสิ่งต่างๆ
๙. ทักทายการฟัง พูด อ่าน เขียน
๑๐. การแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง

๑๑. การแสดงบทบาทสมมติ
๑๒. การลงมือปฏิบัติจริง
๑๓. การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕
๑๔. การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
๑๕. การนับจำนวน เพิ่ม ลด
๑๖. การเปรียบเทียบเวลา
๑๗. การจำแนกเปรียบเทียบ
๑๘. การเล่านิทาน
๑๙. การร้องเพลง

กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี

ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์ มีความมุ่งหมายที่สำคัญโดยเฉพาะ ดังนี้

๑. เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ด้วยการประกอบกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และสนองความต้องการของเด็กทางการเล่นที่แฝงไว้ซึ่งการศึกษา
๒. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลอง คิดค้นคว้า และสร้างสรรค์ด้วยความสนุกและเพลิดเพลินแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องวิตกกังวล
๓. เพื่อฝึกทักษะการเตรียมความพร้อมด้านประสาทสัมผัสทางตาและมือเกิดพัฒนาการทางการตัดสินใจ การมีเหตุผล รู้ขนาด จำนวนสี และรูปลักษณะ ทั้งช่วยฝึกเชาวน์ปัญญา อันเป็นทางนำหรือเตรียมเด็กไปสู่การอ่าน และการเขียนในโอกาสต่อไป
๔. เพื่อฝึกเด็กให้ทำงานเป็นกลุ่ม เรียนรู้สิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนและเพื่อนภายในสังคมเล็กๆ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๕. เพื่อฝึกให้รู้จักประหยัดวัสดุการศึกษา ฝึกเด็กให้รู้จักการเล่นเครื่องเล่น การเก็บรักษาอุปกรณ์เครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและครบถ้วน
๖. เป็นวิธีการที่เด็กๆ ได้รับความรัก ความอบอุ่น การอบรมเลี้ยงดู และการปกป้องให้เกิดความปลอดภัยที่จะอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข
๗. เป็นวิธีการช่วยส่งเสริมเด็กๆ ได้รับความพัฒนาการทางอารมณ์จิตใจและร่างกาย สติปัญญา และสังคมครบถ้วนพร้อมในโอกาสเดียวกัน
๘. เป็นวิธีการช่วยให้ครูทราบปัญหา ความคับข้องใจเด็ก ทำให้ครูสามารถหาวิธีช่วยคลี่คลายปัญหาแก่เด็กได้
๙. เป็นวิธีการปูพื้นฐานประสบการณ์ และความรู้ ให้เด็กมีความพร้อมสามารถช่วยตนเองได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก
๑๐. เป็นวิธีที่ช่วยให้ครูทราบความสนใจเป็นพิเศษของเด็ก และสามารถประเมินผลพัฒนาการ และพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนได้ พร้อมทั้งจะรายงานลงในสมุดรายงานประจำวันเด็กแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๑๑. เป็นวิธีการช่วยให้ครูตื่นตัวอยู่เสมอ ในการที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สืบหาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และคิดค้น สร้างสรรค์ อุปกรณ์ใหม่ๆ ขึ้น เพื่อส่งเสริมความพร้อมให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
๑๒. กำหนดการจัดศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์ไว้ (ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์) และจัดดำเนินการจัดอย่างน้อย ๖ ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์ และให้เด็กได้เรียนรู้ในแต่ละวัน อย่างน้อยวันละ ๒ ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์

กิจกรรมกลางแจ้ง

๑. การละเล่นพื้นเมือง
๒. เกมต่างๆ

๓. การเล่นบ้านจำลอง
๔. การเล่นทราย
๕. การเล่นน้ำ
๖. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
๗. การเดินทรงตัวบนกระดาน
๘. การเดินตามแนว
๙. การเดินถอยหลัง
๑๐. การรับ – ส่ง บอล
๑๑. การขว้างบอลไกล
๑๒. การเตะบอลเข้าประตู
๑๓. การกลิ้งบอลกระทบเป้า
๑๔. การปาเป้า
๑๕. การโหนตัว

การออกกำลังกายของเด็กๆ นั้น ได้แก่ การวิ่ง การกระโดด การม้วนหน้า ม้วนหลัง การกลิ้ง การปีนป่าย การวิ่งแข่ง การลาก การเข็น เป็นต้น ในการเล่นนั้นบางอย่างจำเป็นต้องมีสื่อประกอบด้วย แต่บางอย่างไม่จำเป็นต้องมีสื่อก็ได้ แต่ผู้ดูแลเด็กจะต้องเตรียมตัวเพื่อจัดกิจกรรมให้เด็ก บทบาทและหน้าที่ของผู้ดูแลเด็กที่ควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง คือ

๑. หากจะให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม ผู้ดูแลเด็กจะต้องทำการตรวจสอบเครื่องเล่นนั้นว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อยหรือไม่ หรือจะเป็นอันตรายต่อเด็กหรือไม่

๒. ผู้ดูแลเด็ก จะต้องแนะนำการเล่นที่ถูกวิธีและปลอดภัยให้กับเด็กทุกครั้งจึงให้เล่น

๓. ผู้ดูแลเด็กจะต้องฝึกระเบียบวินัยให้เด็กทุกครั้งที่มีการเล่นกลางแจ้ง

๔. ปล่อยให้เด็กเล่นอย่างอิสระ โดยผู้ดูแลเด็กคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

๕. เมื่อเลิกเล่นแล้ว เก็บสิ่งของให้เข้าที่ และทำความสะอาดบริเวณที่เล่นให้เรียบร้อยทุกครั้ง

๖. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายพร้อมทั้งแต่งกายให้เรียบร้อยทุกครั้งหลังจากเลิกเล่นกลางแจ้งแล้ว

เกมการศึกษา

เกมการศึกษาเป็นเกมการเล่นที่ฝึกการสังเกต พัฒนาการกระบวนการคิด และเกิดความคิดรวบยอด เกมการศึกษามีกฎ กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมการจับคู่สิ่งที่เหมือนกัน เกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เกมการเรียงลำดับเกมการสังเกตรายละเอียดของภาพ เกมการหาความสัมพันธ์ ฯลฯ

เกมการศึกษาที่จัดให้เด็กเล่นควรเริ่มจากง่ายไปหายาก จากภาพไปสู่รูปทรงและสัญลักษณ์ที่ซับซ้อนขึ้น เมื่อครูให้เด็กเล่นเกมใหม่ควรแนะนำวิธีการเล่น และเมื่อเล่นเสร็จครูควรตรวจสอบความถูกต้อง บางเกมเด็กอาจตรวจสอบคำถามได้ด้วยตนเอง

เกมการศึกษานี้ครูสามารถผลิตได้ด้วยตนเองอย่างง่าย ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้เด็กเล่นเกมการศึกษาเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อยทุกวัน โดยอาจจัดวางไว้ให้เด็กเลือกเล่นทบทวนตามความต้องการนอกเหนือจากเวลาที่กำหนด

ตัวอย่างเกมการศึกษา

เกมจับคู่ * เกมจับคู่ภาพหรือสิ่งของ สามารถแบ่งได้หลายแบบ เช่น

- จับคู่ที่เหมือนกันทุกประการ
- จับคู่ภาพกับเงาของสิ่งเดียวกัน

- จับคู่ภาพกับโครงร่างของสิ่งเดียวกัน
- จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- จับคู่ภาพเต็มกับภาพที่แยกเป็นส่วนๆ
- * เกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ (แผนภาพเกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่)
- * เกมการเรียงลำดับ (แผนภาพเกมการเรียงลำดับ)
- * เกมการสังเกตรายละเอียดของภาพ เช่น เกมการตัดต่อ
(จำนวนชิ้น ตามความเหมาะสมของวัยผู้เล่น)
- * เกมลอตโต (แผนภาพลอตโต)
- * เกมหาความสัมพันธ์ เช่น เกมตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม) เกมอุปมาอุปไมย,-
เกมหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้

ตารางกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรม
๐๗.๓๐ - ๐๘.๑๕	รับเด็ก
๐๘.๑๕ - ๐๘.๓๐	กิจกรรมหน้าเสาธง
๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๐	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
๐๘.๔๐ - ๐๙.๐๐	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๐๙.๐๐ - ๐๙.๒๐	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๐๙.๒๐ - ๑๐.๐๐	กิจกรรมสร้างสรรค์
๑๐.๐๐ - ๑๐.๔๐	กิจกรรมเสรี/เล่นตามศูนย์ประสบการณ์
๑๐.๔๐ - ๑๑.๓๐	กิจกรรมกลางแจ้ง
๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐	รับประทานอาหารกลางวัน/แปร่งฟัน
๑๒.๓๐ - ๑๔.๐๐	นอนพักผ่อน
๑๔.๐๐ - ๑๔.๒๐	เก็บที่นอน ล้างหน้า ทาแป้ง
๑๔.๒๐ - ๑๔.๓๐	ตึมนม
๑๔.๓๐ - ๑๔.๕๐	กิจกรรมเกมการศึกษา
๑๔.๕๐ - ๑๕.๐๐	ตึมนม/เตรียมตัวกลับบ้าน
หมายเหตุ อาจปรับได้ตามความเหมาะสม	

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุขซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตรดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและผู้สอน

- ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
- ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
- ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
- ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ซึ่งเด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรีมักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ ๖๐ นาที การจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ต่ำกว่า ๓ มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง
- ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก
- ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการเลี้ยงหนอน หรือผีเสื้อสตัฟไฟใส่กล่องไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษา หรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
- ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น
- ควรส่งเสริมวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

ตัวอย่างมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ที่ควรจัด มีดังนี้

มุมบล็อก

เป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ต้นที่มีขนาดและรูปทรงต่างๆ กัน เด็กสามารถนำมาเล่นต่อประกอบกัน เป็นสิ่งต่างๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

การจัดมุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้ เพราะเสียงจากการเล่นก่อบล็อก อาจทำลายสมาธิเด็กที่อยู่ในมุมหนังสือได้ นอกจากนี้ยังควรอยู่ห่างจากทางเดินผ่านหรือทางเข้าออกของห้อง เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดินหรือเกิดอันตรายจากการเดินสะดุดไม้บล็อก

การจัดเก็บไม้บล็อกเหล่านี้ ควรจัดวางไว้ในเด็กระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่น หรือนำเก็บด้วยตนเองได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และควรได้ฝึกให้เด็กหัดจัดเก็บหมวดหมู่เพื่อความเป็นระเบียบ สวยงาม

มุมหนังสือ

ในห้องเรียนควรมีที่เงียบสงบ สำหรับให้เด็กได้รูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทานผู้สอนควรได้จัดมุมหนังสือให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และได้ทำกิจกรรมสงบๆ ตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ

การจัดมุมหนังสือ เป็นมุมที่ต้องการความสงบควรจัดห่างจากมุมที่มีเสียง เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ ฯลฯ และควรจัดบรรยากาศสูงใจให้เด็กได้เข้าไปใช้เพื่อเด็กจะได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

มุมบทบาทสมมติ

มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้โอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านหรือชุมชนมาเล่นแสดงบทบาทสมมติ เลียนแบบบุคคลต่างๆ ตามจินตนาการของตน เช่น เป็นพ่อแม่ในมุมบ้าน เป็นหมอในมุมหมอ เป็นพ่อค้าแม่ค้าในมุมร้านค้า ฯลฯ การเล่นดังกล่าวเป็นการปลูกฝังความสำนึกบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง

การจัดมุมบทบาทสมมติ ควรอยู่ใกล้มุมบล็อกและอาจจัดให้เป็นสถานที่ต่างๆ นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้าน โดยสังเกตการและความสนใจของเด็กกว่ามีการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเล่นจากบทบาทเดิมไปสู่ระบบการเล่นอื่นหรือไม่ อุปกรณ์ที่นำมาจัดก็ควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน ดังนั้นมุมบทบาทสมมติจึงอาจเป็นบ้าน ร้านอาหาร ร้านขายของ ร้านเสริมสวย โรงพยาบาล เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันอุปกรณ์ที่นำมาจัดให้เด็กต้องไม่เป็นอันตรายและมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

มุมวิทยาศาสตร์

มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษาเป็นมุมเล่นที่ผู้สอนจัดรวบรวมสิ่งของต่างๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมา ให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเองซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก

การจัดมุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา เป็นมุมที่ต้องการความสงบคล้ายมุมหนังสือจึงอาจจัดไว้ใกล้กันได้ และเพื่อเราให้เด็กสนใจสิ่งที่นำมาแสดง ของที่จัดวางไว้จึงควรอยู่ในระดับที่เด็กหยิบ จับดูวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้น ได้โดยสะดวกและสิ่งที่นำมาตั้งแสดงนั้นไม่ควรจะตั้งแสดงของสิ่งเดียวกันตลอดปี แต่ควรจะปรับเปลี่ยนให้น่าสนใจ

มุมศิลปะ

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้หลายด้าน เช่น ทางด้านกล้ามเนื้อซึ่งจะช่วยให้มือของเด็กพร้อมที่จะจับดินสอดเขียนหนังสือได้เมื่อไปเรียนในชั้นประถมศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยในการพัฒนาทางอารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กจะมีโอกาสทำงานตามลำพังและทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักปรับตัวที่จะทำงานด้วยกันและส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น การจัดให้มีมุมศิลปะจึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนามากขึ้น และยังสนองความสนใจความต้องการของเด็กวัยนี้ได้อย่างดี

การจัดมุมศิลปะเป็นมุมหนึ่งที่ต้องใช้สมาธิในการทำงาน จึงควรจัดให้อยู่ในบริเวณมุมที่ต้องการความสงบเช่นกัน อาจจัดเป็นโต๊ะให้เด็กทำงานศิลปะ โดยมีผ้าพลาสติกหรือกระดาษปูกันเลอะเทอะก่อนทำงาน และจัดวางอุปกรณ์ ทำงานศิลปะไว้บนโต๊ะ หรือจัดให้มีกระดานขาหยั่งสำหรับเด็กเขียนภาพระบายสีน้ำ

การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาคาร บริเวณรอบๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยในบริเวณสถานศึกษาและบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่น รอบๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กเล่น

ต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

สนามเด็กเล่น ควรจะมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หลุม ฟ้าที่ สำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่มที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่นเครื่องสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอและหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้ร่มเงา ใช้กิจกรรมกลุ่มย่อยๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ บริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว

การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม มีดังนี้

ลำดับที่	ชื่อและแหล่งการเรียนรู้	ที่ตั้ง
๑	มุมบล็อก	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๒	มุมบ้าน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๓	มุมเสริมสวย	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๔	มุมหนังสือ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๕	มุมเกมการศึกษา	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๖	มุมศิลปะ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๗	ห้องประชุม	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๘	ห้องครัว	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๙	ป้ายนิเทศหน้าอาคารเรียน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๑๐	สวนหย่อมหน้าอาคารเรียน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๑๑	เสาธง	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๑๒	ต้นไม้บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๑๓	สนามเด็กเล่น	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม
๑๔	ห้องน้ำ-ห้องส้วม	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิงงาม

๒. สื่อและแหล่งการเรียนรู้นอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีดังนี้

ลำดับที่	ชื่อและแหล่งการเรียนรู้	ที่ตั้ง
๑	วัดบ้านตาเมียง	ต.ตาเมียง อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์
๒	ตลาดชุมชน	ต.ตาเมียง อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์
๓	หนองน้ำตาเมียง	ต.ตาเมียง อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์
๔	หมู่บ้านข้างจังหวัดสุรินทร์	ต.กระโพ อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์
๕	ปราสาทตาเมือน	ต.ตาเมียง อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์

๖	ศูนย์ทดลองข้าวหอมมะลิเมืองสุรินทร์	ต.แกใหญ่ อ.เมือง จ.สุรินทร์
๗	หมู่บ้านผลิตเครื่องเงินจังหวัดสุรินทร์	ต.เขวาสินรินทร์ กิ่งอ.เขวาสินรินทร์ จ.สุรินทร์
๘	หมู่บ้านทอผ้าไหมยกทอง	ต.ท่าสว่าง อ.เมือง จ.สุรินทร์
๙	ปราสาทศีขรภูมิ	ต.ระแงง อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์

การประเมินพัฒนาการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงาม จัดให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านเป็นการประเมินสถานการณ์ปกติขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและช่วงเวลาต่างๆ ได้แก่ การสังเกตการสัมภาษณ์ การสนทนา การบันทึกพฤติกรรมเด็กและวิเคราะห์ข้อมูล และผลงานของเด็กที่เก็บอย่างเป็นระบบ แล้วนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมาสรุป เพื่อบันทึกผลพัฒนาการลงในสมุดบันทึกพัฒนาการประจำชั้นเรียนของเด็กและบันทึกในสมุดรายงานประจำตัวเด็กทุกภาคเรียน ตลอดจนรายงานผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับทราบและรายงานให้ผู้ปกครองทราบอย่างชัดเจน และต่อเนื่องโดยดำเนินการต่อไปนี้

ก่อนเรียน จัดทำข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เช่น ข้อมูลทั่วไป ประวัติสุขภาพ ลักษณะนิสัย

ระหว่างเรียน จัดทำเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้าน ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล จากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ บันทึกผลการเรียน บันทึกสุขภาพ และบันทึกกิจกรรมต่างๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดประเมินเพื่อพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับความสามารถหรือพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก

หลังเรียน มีการนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมารวบรวมสรุปและเขียนรายงานผลพัฒนาการลงในสมุดรายงานประจำตัวทุกภาคเรียน

เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ

คือ การนำผลประเมินมาสรุปและจัดระดับพัฒนาการ ดังนี้

ระดับ ๓ คือ ดี หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติถูกต้องได้คล่องแคล่วชัดเจน และเชื่อมั่น

ระดับ ๒ คือ พอใช้ หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมถูกต้องแต่ยังไม่คล่องแคล่ว ไม่มั่นคง

ระดับ ๑ คือ ควรส่งเสริม หมายถึง ยังแสดงพฤติกรรมได้น้อยหรือไม่ได้เลย แสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติได้บ้าง แต่ต้องให้ความช่วยเหลือ

ระยะเวลาการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการระดับปฐมวัยแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้คือ

๑. ประเมินพัฒนาการประจำแต่ละกิจกรรม

๒. ประเมินพัฒนาการประจำวัน

๓. ประเมินพัฒนาการประจำภาค / ปี

วิธีประเมินพัฒนาการ

๑. การสังเกต ครูสังเกตเด็กตลอดเวลา เช่น ขณะเรียน เล่น และร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา การเรียนกิจกรรมเสรีทั้งเป็นกลุ่ม และรายบุคคลสม่ำเสมอ

๒. การสัมภาษณ์ คือ การสนทนากับเด็กเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม อาจจะมีการบันทึกการสนทนาด้วยเพื่อหาวิธีการแก้ไข หรือทำให้ทราบว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่

๓. ตรวจสอบผลงานและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็ก

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็ก	
๑	ศึกษา และทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังปรากฏในหลักสูตรการศึกษาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อย่างละเอียด จึงจะทำให้ดำเนินการประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้องและตรงตามความจริง
๒	วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึกและประเมินพัฒนาการ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมเหมาะที่จะใช้บันทึกพฤติกรรมของเด็ก การบันทึกกรายวัน เหมาะกับการบันทึกกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน การบันทึกการเลือกของเด็กเหมาะสำหรับใช้บันทึกลักษณะเฉพาะหรือปฏิกิริยาที่เด็กมีต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว เป็นต้น ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก ที่จะเลือกใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการให้เหมาะสม เพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามความต้องการ
๓	ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมืออื่นๆ อย่างละเอียด แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในคู่มือและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป
๔	ประเมินและสรุป การประเมินและสรุปนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลายๆ ครั้ง มิใช่เพียงครั้งเดียว หรือนำเอาผลจากการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุป อาจทำให้ผิดพลาดได้ ผลการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมินและบันทึกพัฒนาการ เช่น ประเมินการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กอายุ ๓ ปี ปรากฏว่ายังเดินขึ้นบันไดสลับเท้าไม่ได้ ก็ต้องมาตีความว่ากำลังขาของเด็กยังมีไม่พอที่จะเดินสลับเท้าขึ้นบันได อาจสรุปได้ว่าพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ยังไม่แข็งแรงเหมาะสมกับวัยต้องจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ส่วนขาต่อไป
๕	รายงานผล เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรายงานข้อมูลไปยังผู้ใด เช่น ต้องรายงานหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้เด็กนั้น เป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้วางแผนช่วยเหลือเด็กได้ตรงตามความต้องการต่อไป
๖	การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ครูผู้ดูแลเด็ก ต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเป็นเรื่องสำคัญมาก ครูผู้ดูแลเด็ก ควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องต้อนรับผู้ปกครองที่มาศูนย์ฯ

การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดิน ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ **ทาบ่า Taba** ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนรวมทั้งสิ้น ๗ ขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ (diagnosis of needs) การศึกษาความต้องการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ครูจะต้องวินิจฉัยประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร

๒. การกำหนดจุดมุ่งหมาย (formulation of objectives) เมื่อทราบความต้องการของผู้เรียนแล้ว กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจะใช้กำหนดเนื้อหาว่าจะมีความเฉพาะเจาะจงเพียงใดและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๓. การเลือกเนื้อหาสาระ (selection of content) เลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วัยและความสามารถของผู้เรียน และยังต้องมีความเชื่อถือได้

๔. การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ (organization of content) เนื้อหาที่คัดเลือกมาได้นั้น จะต้องนำมาจัดเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

๕. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experiences) ครูจะต้องพิจารณาคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๖. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (organization of learning experiences) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องจัดโดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง

๗. การกำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีประเมิน (determination of what to evaluate and of the ways and means of doing it) คือการตัดสินใจว่าจะประเมินอะไร เพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร

การบริหารจัดการหลักสูตร

การจัดการศึกษาปฐมวัย เด็กอายุ (๓ -๔ ปี)

การนำกรอบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ไปใช้ และมีการพัฒนา
ผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๔ ปี และ
ดำเนินการโดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีบทบาทดังนี้

บุคลากรที่	บทบาทการเกี่ยวข้องบริหารจัดการ
ผู้บริหารสถานศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร และมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษา - จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยเพื่อสร้างความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการใช้หลักสูตร - คัดเลือกครูผู้ดูแลเด็กที่เหมาะสม โดยควรมีคุณสมบัติ ตามครุสภากำหนด - ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กเข้าเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาคและปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด - ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ - จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กรายบุคคล - นิเทศ ติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

บุคลากรที่	บทบาทการเกี่ยวข้องของการจัดการ
<p>ผู้สอนระดับปฐมวัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตนเอง และครูผู้ดูแลเด็กกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน - ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพตัวของเด็ก และหลักทางวิชาการผลิตกระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล - กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง - จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน - สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ - จัดทำสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย - ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ - จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กอย่างเต็มศักยภาพ - ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน - ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น ภูมิใจในตัวเองและกล้าแสดงออก - ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี - เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ - จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

บุคลากรที่	บทบาทการเกี่ยวข้องบริหารจัดการ
<p>บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก และเด็ก - ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ - เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ - สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น - อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก - ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับครูผู้ดูแลเด็ก - เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ - มีส่วนรวมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และประเมินผลการจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
<p>ชุมชน หมู่บ้าน วัด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในบทบาทของคณะกรรมการศูนย์ฯ สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง - มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก - เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ จากสถานการณ์จริง - ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก - ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน - มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์ - ส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านวิทยาการภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน วางแผน และดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบ เครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมินผลต้องมีการรายงานผลงานจากทุกระดับให้ทุกฝ่าย รวมทั้งผู้ปกครองทราบ ทั่วไป เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

ภาคผนวก

ข้อมูลทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงาม

(๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงาม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลตาเมียง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ โทรศัพท์ ๐๘๓-๗๓๘๕-๓๑๔ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลตาเมียง ปัจจุบันมี นางสาววาสิณี งามเพราะ เป็นผู้อำนวยการกองการศึกษา มีบุคลากรทางการศึกษา ๓ คน ๑. นางสาวเกษณีย์ ลาดี รักษาการหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงาม ๒. นางสาวสุนิสา มารศรี ผู้ดูแลเด็ก (ทักษะ) ๓. นางสาวนภา นิเทศน์

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

ระดับการศึกษาที่ให้บริการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพนมดินงามเปิดรับเด็กอายุ ๓ - ๕ ปี

จำนวนนักเรียน

มีนักเรียน ๓๘ คน

มีนักเรียนชาย ๑๘ คน

นักเรียนหญิง ๒๐ คน

รวม ๓๘ คน

(๓) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ปกครอง

ด้านการศึกษา

ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับภาคบังคับ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๖

ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๔

ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมปลาย จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙๕

ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๙

ผู้ปกครองมีการศึกษาปริญญา จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๖

ด้านอาชีพ

ประกอบอาชีพการเกษตร ๒๔ คน

ประกอบอาชีพรับจ้าง ๑๓ คน

ประกอบอาชีพรับราชการ ๑ คน

(๔) ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน

ชุมชนตำบลตาเมียงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร เช่น ทำนา ทำสวน มีวัดอยู่ ๒ วัด คือวัดตาเมียง วัดพนมดินงาม มีแหล่งเรียนรู้ชุมชนวิธีชาวนาไทย ประเพณีที่สืบทอดกันมารุ่นสู่รุ่นคือประเพณีแซนโถงตา

ภาษาท้องถิ่นที่ใช้คือ ภาษาเขมร ภาษาลาว ชุมชนการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เช่นการทำบุญข้าวเปลือกการลงแขกเกี่ยวข้าว วันสงกรานต์ วันโถงตา และประเพณีทางศาสนาต่างๆ และพิธีกรรมสะเดาะเคราะห์เข้าทรงพิธีต่ออายุผู้สูงอายุและคนป่วย

ศิลปวัฒนธรรม เช่น การเล่นลิเก กันตรึม เรือมอันเร เรือมตรัด วงปี่พาทย์ มโหรี ซึ่งปัจจุบันมีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเหล่านี้ไว้

ศาสนาและสิ่งยึดเหนี่ยว ตำบลตาเมียงนับถือศาสนาพุทธ ประชาชนส่วนใหญ่นิยมไปวัดในวันพระและวันสำคัญทางศาสนา

คณะทำงาน

๑. นางสาวญาดาพัฒน์ เป็นตามวา ๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๐
๒. นางสาวสลิตตา สิทธิสังข์ ๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๒
๓. นางสาวสุรีย์ วสุวัชร ๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๓
๔. นางประคองศรี พรหมทะเล ๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๔
๕. นางสาวเกษณีย์ ลาดี ๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๕
๖. นางสาวนภคประภา เทศบุตร ๕๗๑๐๓๑๓๒๑๒๙๖